

Évek nyomai

MŰBÍRÁLAT - ZENE - LVIII. évfolyam, 17. szám, 2014. április 25.

(Kampec Dolores: Tema Principale – Trottel Records, 2014)

Harmincéves a Kampec Dolores, és ahogy észrevehetjük, az évforduló nem oszt, nem szoroz a zenekar életében. Még a weboldalon is az áll, hogy „több mint két évtizede van jelen a zenei életben”, ami igaz, csak hát lehetne azt is írni, hogy három évtizede van jelen. Mintha az időtlenség uralná Hajnóczy Csaba zenekarának létét; az én generációmnak a Kampec olyan, mintha mindig is lett volna, ez a furcsa jiddis-latin név valahogy ott volt a köztudatban, soha nem is próbáltam megfejtetni, mit jelenthet. Most sem fogom. Közben megjelent egy új lemez, amelynek a dalait, ha egy lottósorsoló gömbben összekevernénk a korábbi lemezekkel, akkor nem tudnánk megmondani, hogy ezek az új darabok. Pedig az alkotói metódus most igencsak szokatlan volt, ahogy a lemez borítóján írják, „két improvizációs session során” rögzítették a dalokat.

Persze ki tudja, mit jelent ma improvizálni, a háromnegyed óra alatt inkább kötött zenét hallunk, és ha ez nem bizonytalanít el bennünket, akkor arra ott az utolsó szám. A *Szépsége titkos* még a kilencvenes évek elején megjelent *Levitáció* albumról származik, és már csak azért is furcsa volt meghallgatni, mert Kenderesi Gabi hangja az idő múlásával frissebbnek hat, miközben a Grensó István szaxofonjátékától hangnemi megromló darab ugyanúgy sejtelmességet sugároz. A Kampec zenéje a titkok zenéje, a miértekre nincsenek válaszok, így megmondani sem tudjuk, hogy került ide ez a dal. A repülés, lebegés, suhanás jellegzetes témái a zenekari életműnek, a szabadság iránti vágyat kevesen tudták hozzájuk hasonlóan megfogalmazni úgy, hogy a szabadság fogalma, az ahhoz való viszonyunk folyamatosan változott, amit a Kampec a nyitva hagyott értelmezhetőséggel tett sokak számára személyessé. És itt lehet az a pont, ahol a zenekar ki tudott emelkedni az undergroundból, ahonnan Hajnóczy érkezett (lásd Kontroll Csoport), és ahonnan elindulva a kortárszene és a jazz vidékére jutottak. A műfaj letisztázódását valószínűleg Grensó személye is segíti, de nem feltétlenül úgy, ahogy várnánk. Saját neve alatt futó zenekarait elsősorban a totális, nagy ívű improvizációkról ismerjük, itt – bár vannak formailag körülírhatatlan szerzemények is – viszonylag korlátozottabb teret kap. Ennek jellemző megnyilvánulása a hangulatteremtő prolóógus után megszólaló basszusklarinet-ostinató és csak a darab feléhez közeledve főszólamba váltó, ám ott is szűk ambitusban mozgó dallam. Itt külön figyelmet érdemel, amint Kenderesi fojtott sikoly-éneke és Hajnóczy gitárjátéka egymásba gabalyodó imitációba kezd. Jelen vannak azok az árnyalatok is, amelyek miatt a Kampec Dolorest részben világzenei együttesnek is tekinthetjük, illetve a *Carachita* alcímen futó szám a latinos-karibi lüktetésével ebben a körben újat is mutat. A hatodik trackben megszólaló csengő-bongó hangszerek felidéznek, hogy Hajnóczy szóló pályafutásának van gamelán hangszerekre komponált darabja is, másutt pedig, mint több korábbi lemez alapmotívuma, az ősiség, a sámvilág varázsos hangulata köszön vissza.

A *Tema principale* esszenciális sűrítője mindannak, ami a Kampec Dolores idáig volt. Az improvizációs koncepció nem általános, de nem is új ('96-ban a *Zúgó* című lemez is így készült), ráadásul kevésbé tűnik rögtönzösen alapulónak az anyag, mint komponálnak. Az viszont kétségtelen, hogy ugyanazzal a szellemi töltettel ennyi ideje folyamatosan alkotó, rendszeresen új anyagot felmutató zenekar kevés van, ugyanakkor a lemez kellően erős ahhoz, hogy azt érezzük, ez így is marad: a Kampec Dolores még sokáig elkísér.